

НАЦІОНАЛТНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ АМН
УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ДУ «ІТО НАМН України»
проф. Поляченко Ю.В.
«25 Травня» 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба»

ВД 2.1.20

Підготовки докторів філософії
14.01.21 – травматологія та ортопедія
в аспірантурі ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ
«ІНСТИТУТ ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ АМН УКРАЇНИ»

ВСТУП

Робочу програму навчальної дисципліни «Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба» для підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в аспірантурі Державної установи «ІНСТИТУТ ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ АМН УКРАЇНИ» з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (спеціалізація «Ортопедія та травматологія») розглянуто та затверджено на засіданні вченої ради від 25 травня 2021 року, протокол №1.

Розробники:

Страфун С.С – чл.-кор. професор, д-р мед.наук

Тимошенко С.В. – старш.наук.співроб., к.мед.наук

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг кредитів – 5.

Загальний обсяг годин 90: 30 години лекцій, 21 години практичних занять, 15 години консультацій та 24 години самостійної роботи. Рік підготовки – II-III -й.

Види навчальних занять – лекція, практичне заняття, консультація.

Вид оцінювання – іспит.

Програма включає 4 змістові модулі, поєднаних у логічну структурну схему:

Змістовий модуль 1. Діагностика захворювань та ушкоджень кистьового суглоба.

Змістовий модуль 2. Консервативне лікування захворювань та ушкоджень кистьового суглоба.

Змістовий модуль 3. Хірургічне лікування ушкоджень кистьового суглоба.

Змістовий модуль 4. Хірургічне лікування захворювань кистьового суглоба.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета навчальної дисципліни « Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба» - підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця зі знанням та розумінням стану сучасної медичної науки, зокрема травматології та

ортопедії, з акцентом на оволодінні сучасними методами, та умінням застосувати поглиблені науково-професійні знання для вирішення наукових проблем в медицині.

1.2 Завданням навчальної дисципліни є:

- оволодіння та удосконалення теоретичних знань, практичних навичок з діагностики та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба;
- визначити етіологічні і патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань опорно-рухової системи;
- визначити тактику ведення ортопедичних хворих з захворюваннями та пошкодженнями кистьового суглоба та аналізувати дані допоміжних обстежень;
- оцінити типову клінічну картину та ставити попередній діагноз основних видів відповідної патології;
- аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження при діагностиці та лікуванні захворювань та пошкоджень кистьового суглоба;
- ставити діагноз та надавати екстрену медичну допомогу хворим з пошкодженнями кистьового суглоба;
- удосконалення теоретичних знань, практичних навичок з надання спеціалізованої травматологічної допомоги при пошкодженнях опорно-рухового апарату в умовах бойових дій.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна. У

результаті вивчення даної дисципліни слухачі повинні: **знати:**

- методи діагностики різних видів патології кистьового суглоба за клінічними ознаками, рентгенологічними, КТ, МРТ, УСГ, ЕНМГ ознаками;
- види та класифікації захворювань і ушкоджень кистьового суглоба
- основні принципи медичної етики та деонтології, особливості контакту з хворими залежно від їх стану та стадії розвитку патологічного процесу;
- **вміти:** встановити етіологію захворювання, навчитись оцінити анамнез, дані клінічної діагностики та перебіг неврологічної симптоматики при різних видах захворювань і ушкоджень кистьового суглоба;
- визначити та обґрунтувати покази до диференційованого консервативного та хірургічного лікування захворювань і ушкоджень кистьового суглоба в залежності від класифікації;
- володіти технікою репозиції а іммобілізації, подальшого консервативного лікування захворювань і ушкоджень кистьового суглоба;

- визначити та обґрунтувати покази та об'єм хірургічного втручання при захворювань і ушкоджень кистьового суглоба;
- визначити та обґрунтувати покази до хірургічного лікування каротиднокавернозних співусть;
- визначити та обґрунтувати покази до хірургічного лікування мозкових інсультів;
- оцінювати результати лікування та якість життя хворих із судинною патологією центральної нервової системи;

сформувати комунікативні навички:

- зрозуміле донесення інформації у фаховому середовищі та інших суспільних групах;
- комунікативна компетентність лікаря, зокрема, уміння спілкуватися з хворими, дотримуючись відповідних етичних норм;

автономність та відповідальність:

- бути відповідальним за своєчасне оволодіння поглибленими науковопрофесійними знаннями для вирішення проблем діагностики та ефективного хірургічного лікування ортопедичних хворих, зокрема, з судинною патологією опорно-рухової системи;
- бути відповідальним за результати хірургічного лікування хворих та якість їх життя у післяопераційному періоді;
- відповідальність щодо дотримання етичних норм, дотримання принципів академічної доброчесності;
- вміння працювати автономно і одночасно в команді фахівців.

Дисципліна забезпечує набуття аспірантами таких компетентностей:

- **Інтегральна компетентність (ІК):** Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в галузі охорони здоров'я, медицини (ортопедії і травматології), проводити власне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та /або професійної практики в галузі охорони здоров'я.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, оволодіння новими знаннями при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень.

ЗК2 Здатність на основі наукового пошуку виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї, обґрунтувати власні оригінальні концепції.

ЗК4 Здатність планувати, здійснювати особистий та професійний розвиток як науковця та демонструвати вміння досягати поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні, освітньої діяльності.

ЗК5 Здатність розробляти наукові проекти, уміння формулювати та визначати відповідні задачі, розробляти шляхи їх розв'язання, уміння формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі, складати пропозиції щодо їх рішення.

ЗК7 Вміння працювати автономно з дотриманням норм наукової, дослідницької медичної етики, біоетики, академічної доброчесності щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності(СК):

СК1 Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/ або професійної практики

СК2 Здатність до опрацювання та критичного осмислення літературних джерел, розуміння природи медичних теорій, гіпотез і тлумачень, перевірки висновків, гіпотез інших дослідників за науковим напрямом дослідження в галузі медицини.

СК3 Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, сучасного наукового обладнання та наукових методів дослідження в медицині (ортопедії і травматології).

СК4 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних науково-дослідних робіт.

СК5 Вміння презентувати, обґрунтовано відстоювати результати власних досліджень, формулювати власну думку під час виступів, дискусій, спілкування у фаховому середовищі з проблем ортопедії і травматології.

СК6 Здатність ефективно використовувати отримані результати наукових досліджень в науковій, освітній і практичній діяльності, передбачати результати їх впровадження в галузі охорони здоров'я.

СК7 Здатність розрізняти різні рівні медичного аналізу, формулювати медичні узагальнення на основі діагностичних даних, обирати методики для різних типів діагностичних досліджень.

СК8 Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які формуються в нервовій системі, методи їх діагностики та лікування, аналізувати особливості впровадження діагностичних та лікувальних технологій при ортопедичній патології у різних вікових та нозологічних групах хворих

СК9 Здатність збирати дані, будувати діагностично - лікувальну концепцію, аналізувати, систематизувати та презентувати отримані дані, використовувати загальнонаукові, медичні методи, пов'язані з ортопедією і травматологією практикою для провадження ефективної та безпечної наукової і практичної діяльності.

СК10 Здатність вести спеціальну наукову та оформляти професійну документацію в практичній медичній фаховій та освітній діяльності.

СК11 Здатність оприлюднення результатів власного наукового дослідження, вести дискусію академічною українською та іноземною мовами відповідно до національних і міжнародних стандартів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ТА УШКОДЖЕНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА

Тема 1. Загальні правила ортопедичного обстеження у відношенні до захворювань та ушкоджень кистьового суглоба (скарги, анамнез, огляд, пальпація, спеціальні тести)

Тема 2: Рентгенодіагностика захворювань та ушкоджень кистьового суглоба

Покази, укладки, інтерпретація

Тема 3: КТ та МРТ діагностика захворювань та ушкоджень кистьового суглоба

Покази, принципи, опанування програмним продуктом огляду, інтерпретація.

Тема4: УЗД. ЕНМГ діагностика

УЗД - покази, доступи, інтерпретація, ЕНМГ - покази, принципи, інтерпретація

Змістовий модуль 2. КОНСЕРВАТИВНЕ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА УШКОДЖЕНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА.

Тема 1: Консультативна лікувальна допомога

Корекція попередніх призначень, медикаментозна та фізіотерапевтичне лікування, експертна оцінка функціонального стану, трудові рекомендації

Тема 2: Принципи іммобілізації та ортезування, реабілітаційні прийоми при захворюваннях та ушкодженнях зап'ястка

Типи пов'язок, статичне, динамічне шинування, тейпування, кінезіотерапії

Тема 3: Блокади та малоінвазивні амбулаторні процедури при захворюваннях та ушкодженнях зап'ястка

Лікування гангліїв, синдрому карпального каналу, хвороби Де-Кервена, в\с введення стероїдів та препаратів гіалуронової кислоти.

Змістовий модуль 3: ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ УШКОДЖЕНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА.

Тема 1: Хірургічне лікування переломів дистального метаепіфіза променевої кістки

Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Доступи, репозиція, фіксація.

Тема 2: Хірургічне лікування переломів та псевдоартрозів човноподібної кістки

Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Доступи, репозиція, фіксація.

Тема 3: Ушкодження зв'язок зап'ястка, перилунарні ушкодження, нестабільність дистального радіо-ульнарного суглоба, ТФХК

Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Доступи, репозиція, фіксація.

Змістовий модуль 4: ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА.

Тема 1: Мякотканинні захворювання. Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Хвороба Де Кервена. Синдром карпального каналу, гангліони.

Тема 2: Кістково-суглобові захворювання. Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Асептичні некрози кісток, артрози і артрити кистьового суглоба. Принципи артроскопії кистьового суглоба

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба»

Тема	Кількість годин				Самостійна робота
	Лекції	Практичні	Семінари	Консультації	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Діагностика захворювань та ушкоджень кистьового суглоба					
1.Клінічна діагностика	2	1		1	2
2.Рентгенологічна діагностика	2	1		1	2
3.КТ, МРТ	2	1		1	2
4.ЕНМГ, УЗІ	2	2		1	2
Разом за змістовим модулем	8	5		4	8
Змістовий модуль 2. Консервативне лікування захворювань та ушкоджень кистьового суглоба.					

1. Консультативна лікувальна допомога	2	1		2	2
2. Принципи іммобілізації та ортезування, реабілітаційні прийоми при захворюваннях та ушкодженнях зап'ястка	2	2		2	2
3.Блокади та малоінвазивні амбулаторні процедури при захворюваннях та ушкодженнях зап'ястка	3	2		2	2
Разом за змістовим модулем	7	5		6	6
Змістовий модуль 3. : ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ УШКОДЖЕНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА					
1. Хірургічне лікування переломів дистального метаепіфіза променевої кістки.	3	2		1	2
2.Хірургічне лікування переломів та псевдоартрозів човноподібної кістки	3	2		1	2
3.Ушкодження зв'язок зап'ястка, перилунарні ушкодження	3	2		1	2
Разом за змістовим модулем	9	6		3	6
ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ КИСТЬОВОГО СУГЛОБА.					
Тема 1: Мякотканинні захворювання. Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Хвороба Де Кервена. Синдром карпального каналу, гангліони.					
Тема 1: Кістково-суглобові захворювання. Покази до хірургічного лікування, вибір методу та сучасні технології. Асептичні некрози кісток, артрози і артрити кистьового суглоба. Принципи артроскопії кистьового суглоба					
1. Мякотканинні захворювання.	3	2		1	2
2. Кістково-суглобові захворювання	3	2		1	2
Разом за змістовим модулем	6	2		2	2

Всього: 90 год. (3 кредити)	30	21	-	15	24
------------------------------------	-----------	-----------	----------	-----------	-----------

4. ОЦІНЮВАННЯ рівня теоретичної підготовки за дисципліною

передбачає складання іспиту.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
90 – 100	Відмінно	A	Відмінно
82-89	Добре	B	добре (дуже добре)
75 – 81		C	добре
64 – 74	Задовільно	D	Задовільно
60-63		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ теоретичної підготовки з дисципліни

«Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба»

1. Види патології, класифікація. Етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених травм і ушкоджень зап'ястка.
2. Принципи обстеження травм і ушкоджень зап'ястка.
3. Провокативні тести: Фількінштейна, Ватсона, Фалена, Рігана, ліктьово-запястного конфлікту, зсувний тест різартроза, Тинеля-Гофмана, нестабільності дистального радіо-ульнарного суглоба, артрозу горохоподібно-тригранного суглоба, зап'ястно-пясної нестабільності, середньозапясткової нестабільності.
4. Опис рентгенограми, послідовність, принципи, симптоми (Террі-Томаса, Кільця, оцінка рентгенанатомічних параметрів ДЕМ променевої кістки, показників нестабільності проміжного сегменту DISI, VISI)
5. Рентгендіагностика перелому човноподібною кістки – свіжий, псевдоартроз, консолидація, артроз

6. КТ ознаки несправжнього суглоба човнопоібної кістки, консолідація, деформація, артроз, нестабільність
7. МРТ ознаки хвороби Кінбека, пошкодження ТФХК, пошкодження човноподібно-півмісяцевої зв'язки
8. УЗІ ознаки гангліону. Синдрому карпального каналу, синовіту.
9. ЕНМГ ознаки компресійної нейропатії серединного нерва, покази до релізу карпальної зв'язки. Ознаки денерваційно-ренерваційної активності.
10. Принципи іммобілізації кисті, фізіологічне положення, функціональне положення, «безпечне» положення, профілактика контрактур, положення Котона-Лодера
11. Закрита репозиція перелому Колліса, етапи, принципи
12. Переломи ДЕМ променевої кістки, покази до хірургічного лікування.
13. Класифікація переломів ДЕМ за АО, за Фернадесом
14. Фіксація переломів ДЕМ за Капанджі
15. Накладання АЗФ при переломах ДЕМ променевої кістки, покази і принципи
16. Хірургічні доступи до ДЕМ променевої кістки – долонний, тильний, променевий. Етапи, шари, структури
17. Принципи МОС ДЕМ променевої кістки пластинами та гвинтами
18. Післяопераційна реабілітація після МОС ДЕМ променевої кістки пластинами та гвинтами
19. Консервативне лікування переломів човноподібною кістки, вид пов'язки, принципи, контроль зрощення
20. Хірургічне лікування переломів човноподібною кістки, покази та принципи
21. Хірургічне лікування псевдоартрозів човноподібною кістки човноподібною кістки, покази та принципи
22. Перилунарний вивих та переломовивихи – клінічна та рентгенодіагностика
23. Закрите усунення перилунарного вивиху, покази, техніка
24. Принципи хірургічного лікування перилунарного вивиху, переломовивиху, покази, техніка
25. Зап'ястно-пястні переломовивихи, діагностика, лікування
26. Вивихи дистального радіо-ульнарного суглоба, діагностика, консервативне
27. Пошкодження човноподібно-півмісяцевої зв'язки. Діагностика та лікування.
28. Гангліон кистьового суглоба, діагностика та лікування
29. Хвороба ДеКервена діагностика та лікування
30. Реліз карпального каналу. Покази, техніка.

31. Реліз каналу Гійона. Покази, техніка
32. Покази до артроскопії кистьового суглоба. Портали.
33. Пошкодження ТФХК. Діагностика, лікування.
34. Артроз сідлоподібного суглоба. Консервативне лікування
35. Різартроз та STT-артроз. Хірургічне лікування.
36. Видалення ряду кісток зап'ястка. Покази і техніка
37. Артродез кистьового суглоба. Покази і техніка.
38. «Carpal Boss». Діагностика та лікування.

6. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

(аналітичне завдання) до
навчальної дисципліни

««Діагностика та лікування захворювань та пошкоджень кистьового суглоба»,

ВД 2.1.20

1. Сучасні підходи до діагностики та тактики лікування переломів ДЕМ променевої кістки.
2. Принципи діагностики та лікування хворих з переломами човноподібної кістки.
3. Диференційовані підходи до лікування артрозу кистьового суглоба.
4. Гангліон кистьового суглоба. Етіологія, патогенез, лікування.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна література відповідно до переліку рекомендованої до вивчення літератури.

Мультимедійні презентації відповідно до теоретичного курсу.

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальна програми з вибіркової навчальної дисципліни. Практичні заняття у профільному відділі, відділеннях.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ашкенази А.И. Хирургия кистевого сустава ... М.: Медицина, 1990. — 349 с
2. Переломы дистального метаэпифиза лучевой кости / Страфун С. С., Тимошенко С. В. - Киев : Феникс, 2015. - 307 с. : рис., табл. - Библиогр.: с. 295-307. - ISBN 978-966-136-239-9
3. Голубев И. О. Карпальная нестабильность. Избранные вопросы пластической хирургии. Том 1 № 8 2001

4. Компресійно-ішемічні невропатії при переломах дистального епіметафізу променевої кістки та їх наслідки / С. С. Страфун, О. Г. Гайко, С. В. Тимошенко // Український журнал екстремальної медицини імені Г. О. Можаяєва. - 2009. - т. 10, № 2. - С. 65-68.
5. Метод вибору лікувальної тактики пацієнтів з однокамерним гангліоном кистьового суглоба / С. С. Страфун, А. М. Лакша, В. Г. Шипунов // Вісник ортопедії, травматології та протезування. - 2011. - № 2. - С. 52-55. –
6. Хірургічна денервація кистьового суглоба / С. С. Страфун, С. В. Тимошенко // Вісник ортопедії, травматології та протезування. - 2012. - № 3. - С. 28-33.
7. Проект загальноукраїнських рекомендацій по лікуванню переломів кісток верхньої кінцівки / М. О. Корж, С. С. Страфун // Літопис травматології та ортопедії. - 2013.
8. Кореляційні залежності морфологічних показників ураження тканин кистьового суглоба у хворих із післятравматичним незрошенням човноподібною кістки / В. В. Григоровський, С. С. Страфун, С. В. Тимошенко // Ортопедия, травматология и протезирование. - 2014. - № 1. - С. 47-55.
9. Основні причини та клініко-рентгенологічні варіанти деформівного артрозу кистьового суглоба / С. С. Страфун, С. В. Тимошенко // Ортопедия, травматология и протезирование. - 2016. - № 1. - С. 95-104. –
10. Ефективність операції видалення човноподібною кістки зі середньозап'ястковим (чотирикутним) артрорезом у хворих із деформівним артрозом кистьового суглоба / С. С. Страфун, С. В. Тимошенко, В. Г. Лєсков
11. Діагностика ушкоджень човноподібно-півмісяцевої зв'язки / С. С. Страфун, С. В. Тимошенко, К. А. Радченко // Ортопедия, травматология и протезирование. - 2018. - № 2. - С. 49-56.
12. Діагностичні та лікувальні можливості артроскопії кистьового суглоба / С. С. Страфун, С. В. Тимошенко, О. С. Страфун // Ортопедия, травматология и протезирование. - 2011. - № 4. - С. 90-95.
13. THE WRIST. Diagnosis and operative treatment W. B. Cooney, R. L. Linscheid and J. H. Dobyns. Mosby, St Louis, 2006. P.609
14. THE SCAPHOID, by D. Slutsky and J. F. Slade, 2010. Thieme. ISBN 9781604062373
15. Francisco del Pinal: Atlas of distal radius fractures (With e-book). Citation metadata. Authors: Alain G. Graftiaux and Pierre H. Kehr. Date: Oct. 2019.
16. Articular Injury of the Wrist: FESSH 2014 Instructional Course Book 1st Edition by Marc Garcia-Elias (Editor), Christophe Mathoulin (Editor). Theme 2014. 162p/